

ΟΙ ΑΓΓΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Στις 15 'Οκτωβρίου γίνονται οι εκλογές στην 'Αγγλία και τὸ Νοέμβριο στὶς ΗΠΑ. Οἱ δύο αὐτὲς ἐκλογικὲς ἀναμετρήσεις ἀναμένονται μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον ἀπ' τὴν παγκόσμια κοινὴ γνώμη.

Ὅλο καὶ περισσότερο ὁξύνεται τὸν τελευταῖο καιρὸ ἡ πάλη ἀνάμεσα στὶς προσδευτικὲς δυνάμεις καὶ τοὺς ἑξαλλους πολεμοκάπηλους μονοπωλιστές. Οἱ προσδευτικὲς δυνάμεις ὅλου τοῦ κόσμου ἀπαιτοῦν τὴ διασφάλιση τῆς Εἰρήνης, τὴν ἐπικράτηση τῆς ἀρχῆς τῆς εἰρηνικῆς συνυπάρξεως στὶς διεθνεῖς σχέσεις, τὴ διεθνὴ ὕφεση καὶ τὸν ἀφοπλισμὸ, τὴν ἐξασφάλιση καλύστερων συνθηκῶν ζωῆς. Οἱ ἄλλοι θέλουν νὰ συνεχισθεῖ καὶ νὰ ὁξυνθεῖ ἡ ψυχροπολεμικὴ πολιτικὴ, νὰ χρησιμοποιεῖται ἡ βία στὴν ἐπίλυση τῶν διεθνῶν διαφορῶν καὶ γιὰ τὴν κατάπνιξη τῶν ἀπελευθερωτικῶν κινήσεων, θέλουν νὰ συνεχισθεῖ ὁ ξέφρενος δρόμος τῶν ἐξοπλισμῶν, ποὺ τοὺς ἀποδίδουν τὰ τεράστια κέρδη τους.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν στὶς δυὸ ἀπ' τὶς πιὸ μεγάλες καπιταλιστικὲς χώρες, θὰ ἐπηρεάσουν ἀποφασιστικὰ τὶς μελλοντικὲς διεθνεῖς ἐξελίξεις καὶ τὴν τύχη τῶν λαῶν.

Δίνουμε, λοιπόν, στοὺς ἀναγνώστες μας τὰ δυὸ σημειώματα, ποὺ, ἐλπίζουμε, θὰ τοὺς ἐνημερώσουν γιὰ τὶς ἐπικείμενες ἐκλογές τῆς Μ. Βρετανίας καὶ τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν.

ΟΙ ΑΓΓΛΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΤΟΡΡΙΣ

«Τὸ κόμμα τοῦ μεγάλου κεφαλαιοῦ, ὀργανωμένο σὲ μιὰ πλατεῖα ὁμοσπονδία. Τὸ κόμμα τῆς διαφθορᾶς στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας καὶ τῆς ἐπίθεσης στὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ, γιὰ νὰ καλύπτει αὐτὴ τὴ διαφθορά. Τὸ κόμμα τοῦ δεσποτισμοῦ στὸν πολιτικὸ μηχανισμό. Τὸ κόμμα τῆς ἀκρίβειας γιὰ τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς φθηνῆς ἐργατικῆς δύναμης γιὰ τοὺς ἑκατομμυριούχους».

Αὐτὸ τὸ φοβερὸ πορτραῖτο τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος εἶναι τοῦ Οὐίνστον Τσώρτσιλ, τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἔγινε τὸ σύμβολο τοῦ Βρετανικοῦ συντηρητισμοῦ. Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι τὰ λόγια αὐτὰ εἰπώθηκαν πρὶν ἀπὸ ἑξήντα χρόνια, ὅταν ὁ Τσώρτσιλ ἦταν ἀκόμα φιλελεύθερος. Οἱ δεκαετηρίδες ποὺ πέρασαν δὲν ἄλλαξαν σὲ τίποτα τὴν ἀκρίβεια αὐτοῦ τοῦ ὀρισμοῦ. Τὸν τελευταῖο αἰῶνα, ἕνας ἀπ' τοὺς ἰδρυτὲς τοῦ κόμματος, ὁ Ντισραέλι, δήλωνε μὲ μιὰ σπάνια εἰλικρίνεια πὼς «ἡ συντηρητικὴ κυβέρνηση εἶναι ἡ ὑποκρισία ὀργανωμένη». Ὅμως, τὰ γεγονότα τῶν τελευταίων 15—20 ἐτῶν, ἔδειξαν καθαρὰ τὶς δυσκολίες ποὺ συναντοῦν οἱ διευθυντικοὶ κύκλοι τῶν Τόρρις.

Στὸ τέλος τοῦ δεκάτου ἑκτοῦ χρόνου διακυβέρνησης, οἱ συντηρητικοὶ μετροῦν τὶς μέρες ποὺ τοὺς μένουν ὡς τὶς ἐκλογές τοῦ 'Οκτωβρίου.

Εἶναι ἀλήθεια, πὼς στὰ ἑκατὸ περίπου χρόνια τῆς ὑπαρξῆς του τὸ συντηρητικὸ κόμμα πλάτυνε σοβαρὰ τὴν κοινωνικὴ του βάση. Δὲν εἶναι πιά ἀποκλειστικὰ τὸ κόμμα τῶν μεγάλων ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μεγαλογαιοκτημόνων, τῶν πλούσιων δικηγόρων καὶ τῶν ἀποστράτων συν-

ταγματάρχων, ἀλλὰ καὶ τὸ κόμμα τῶν μικρῶν γαιοκτημόνων, τῶν ὑπαλλήλων, τῶν διανοουμένων καὶ κάποτε καὶ τῶν ἐργατῶν. Ἀλλὰ, ἡ κοινωνικὴ σύνθεση τῆς ὀλιγαρχίας (τῆς κοινοβουλευτικῆς ὁμάδας, τῶν κυβερνητικῶν στελεχῶν καὶ τῶν στελεχῶν τοῦ κόμματος) δείχνει πὼς ἔμεινε τὸ κόμμα τῶν πλουσίων.

Εἰπὶ τῶν 360 συντηρητικῶν μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, 113 ἀντιπροσώπεύουν τὶς μεγάλες ἐπιχειρήσεις, 72 εἶναι δικηγόροι, 37 στρατιωτικοί, 38 γαιοκτήμονες (ἀνάμεσά τους καὶ οἱ μεγαλοἰδιοκτήτες). 295 συντηρητικοὶ τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων κατέλαβαν ἢ κατέχουν ἀκόμα 1.230 πόστα πρώτης σειρᾶς σὲ βιομηχανικὰ ἢ τραπεζικὰ συγκροτήματα.

Ὁ ταξικὸς χαρακτήρας τοῦ κόμματος φαίνεται ἀκόμα πιὸ καθαρὰ στὴ σύνθεση τῆς κυβερνήσεως. Ὁ γραμματέας τοῦ Φόρεϊν Ὁφφίς, Ρίτσαρντ Μπάτλερ, συγγενεὺ μὲ τοὺς διευθύνοντες τὸ μεγάλο βιομηχανικὸ μονοπώλιο COURTAULDS. Τὸ 1962 κατεῖχε 35.000 μετοχές αὐτῆς τῆς ἐταιρείας. Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν Μπρούκ εἶναι πρῶην πρόεδρος δύο ἐταιρειῶν ἀσφαλειῶν. Ὁ ὑπουργὸς Ἀμύνης Τόρνεϋ -Κρόφτ ἦταν διευθυντὴς τῆς ἐταιρείας ἀσφαλειῶν «Λόντον καὶ Μάτζεστερ ἄσσιουρανς». Ὁ ὑπουργὸς τῆς Κοινοπολιτείας καὶ τῶν ἀποικιῶν ἔχει στενοὺς δεσμοὺς μὲ τρεῖς μεγάλες ἐταιρεῖες ἐκμετάλλευσης κοιτασμάτων χρυσοῦ στὴ Δυτικὴ Ἀφρικὴ.

Δεσμοί, ὅχι λιγώτεροι στενοί, συνδέουν τὸν κόσμον τῶν ὑποθέσεων μὲ τὴν ἱεραρχία τοῦ κόμματος τῶν Τόρρις. Στὸ ἔργο του

«'Ανατομία τῆς Μεγάλῃς Βρεττανίας» ὁ διάσημος κοινωνιολόγος Α. Σαμψὼν δίνει τὸ γενεαλογικὸ δέντρο ποὺ «καλύπτει ἓνα περιωρισμένο, ἀλλὰ κυριαρχικὸ πολιτικὰ καίματι τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν» ποὺ κυριαρχοῦν στὴν ἀγγλικὴ πολιτικὴ ζωὴ. Κανένας, ἐξ ἄλλου, δὲν ἀγνοεῖ τὴν οἰκονομικὴ βοήθεια ποὺ δίνουν οἱ μεγάλες ἐπιχειρήσεις στοὺς πολιτικοὺς συνενόχους των. Ὁ Μπόυντ Κάρπεντερ, πρῶτος γραμματέας τοῦ ὑπουργείου οἰκονομικῶν, εἶχε τὸν κυνισμό νὰ δηλώσει πῶς «τὰ μονοπώλια πρέπει, γιὰ τὸ δικό τους συμφέρον, νὰ βοηθήσουν τὸ συντηρητικὸ κόμμα». Μιλώντας τὸν περασμένο Ἰούνιο στὴ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων ὁ ἐργατικὸς βουλευτὴς Κάλλαγκαν ἀνέφερε πολυάριθμα παραδείγματα τέτοιας οἰκονομικῆς υποστήριξης.

**

Πῶς ἓνα κόμμα τόσο στενὰ καὶ τόσο ἀνοιχτὰ δεμένο μὲ τὴν ὀλιγαρχία μπόρεσε νὰ πλατύνει τὴν ἐκλογικὴ του βάση;

Αὐτὸ ἐξηγεῖται, πρῶτα - πρῶτα, ἀπ' τὸν ἠθελημένα ἀόριστο χαρακτήρα τῆς διάρθρωσής του. Ἡ συμμετοχὴ στὸ κόμμα δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ καμμιά συνεισφορά. Ὁ καθένας μπορεῖ νὰ γίνῃ μέλος τοῦ κόμματος ἀρκεῖ νὰ υπογράψῃ μιὰ δήλωση πῶς ἀποδέχεται τὶς ἀρχές του, οἱ ὁποῖες ἄλλωστε ποτὲ δὲν ἔχουν μὲ σαφήνεια καθοριστεῖ. Κατὰ τὴν προπαγάνδα τῶν συντηρητικῶν, μεγάλο ρόλο στὴ ζωὴ τοῦ κόμματος παίζουν οἱ ἐτήσιες συνελεύσεις τοῦ ποὺ γίνονται μὲ μεγαλοπρέπεια καὶ πανηγύρια. Στὴν πραγματικότητά δὲν ἀσκοῦν καμμιά ἐπιρροὴ στὴ διαμόρφωση τῆς πολιτικῆς του, ποὺ καθορίζεται ἀπὸ μιὰ ἐκλεκτὴ μειοψηφία τῶν Τόρρις.

Ἡ ἐκλογικὴ ἥττα τοῦ 1945 ἀνάγκασε τὴν ἡγεσία τῶν Τόρρις νὰ ἀνανεώσῃ τὰ συνθήματά της. Σιγὰ - σιγὰ ἓνα ἐλκυστικὸ πρόγραμμα κοινωνικῆς πολιτικῆς ἐμφανίστηκε καὶ ἐμφάνιζε μιὰ ἰδιαίτερη προσοχὴ στὸ συνδικαλιστικὸ κίνημα, στὴν διεθνὴ ὕφεση, κλπ. Οἱ «Τάϊμς» ἔγραψαν γιὰ ἓναν «καινούργιο συντηρητισμό», ποὺ θὰ βασιστεῖ πάνω «στὴ δημοκρατία τῆς ἀτομικῆς ιδιοκτησίας». Ἀφοῦ στὴν ἀρχὴ κήρυξαν «τὴν ἀπελευθέρωση τῆς χώρας ἀπ' τὸ σχεδιασμὸ ποὺ ἐπέβαλαν οἱ ἐργατικοί», ἀναγκάσθηκαν γρήγορα καὶ οἱ ἴδιοι νὰ υιοθετήσουν τὰ συνθήματα «τοῦ σχεδίου» καὶ τῆς «ἀνακαίνισης». Τὸ 1961, ἡ Βρετανικὴ κυβέρνησις δημιούργησε, ὅπως εἶναι γνωστὸ, μιὰ ὁργάνωση σχεδιασμοῦ, τὸ «Ἐθνικὸ Συμβούλιο Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως» καὶ τὸ 1962, μιὰ Ἐθνικὴ Ἐπιτροπὴ Εἰσοδημάτων. Ὅλα αὐτὰ γιὰ νὰ πείσουν τὴν κοινὴ γνώμη γιὰ τὴν ἀπόφαση τῶν Τόρρις «νὰ ζήσουν μέσα στὴν ἐποχὴ τους».

Αὕτῃ ἡ πολιτικὴ στὴν ἀρχὴ ἀπέδωσε καρπούς. Ἡ κοινωνικὴ δημαγωγία, μαζί

μὲ τὶς ἀπογοητεύσεις ποὺ προκάλεσε ἡ πολιτικὴ τῶν Ἐργατικῶν, ὅχι μονάχα τοὺς ἐξασφάλισε τὴ νίκη τὸ 1951, ἀλλὰ ἐνίσχυσε προοδευτικὰ τὶς θέσεις τους. Ἡ πλειοψηφία τους, ποὺ ἦταν μονάχα 16 ψῆφοι τὸ 1951, ἔφθασε τὸ 1955 τοὺς 59 καὶ τοὺς 100 στὶς ἐκλογές τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1959.

Ὅμως, ἀπὸ τότε πολλὰ πράγματα ἄλλαξαν. Μιὰ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ χωρὶς προοπτικὲς καὶ ἡ ἐπίθεση ἐναντίον τῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν δικαιωμάτων τῶν ἐργαζομένων, ἔρριξαν σὲ ἀνυποληψία τὰ συνθήματα τῶν συντηρητικῶν. Ὁ Βρετανὸς ψηφοφόρος κουράστηκε νὰ ἀκούει ἐπὶ δώδεκα χρόνια «τὸ θόρυβο τῆς μυλόπετρας, χωρὶς νὰ βλέπει τὸ ἀλεύρι».

Πρῶτα - πρῶτα, οἱ ἐκλογεῖς δὲν πιστεύουν πιά στὴν ἱκανότητα τῶν συντηρητικῶν νὰ ἐξασφαλίσουν στὴ χώρα τὴν οἰκονομικὴ ὑγεία. Ἡ κυβέρνησις ὑπέταξε τὴ βελτίωση τῆς ζωῆς τῶν ἐργαζομένων (τὴν αὔξηση τῶν ἀποδοχῶν τους κατὰ κύριο λόγο) στὴν αὔξηση τῶν ρυθμῶν τῆς οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης. Ἡ πιὸ μὲρὴ ἐπιτάχυνση ἐμφανίζει τὴν πλήρη ἀδυναμία τῶν Τόρρις νὰ λύσουν τὰ προβλήματα ποὺ δημιουργεῖ καὶ ἰδιαίτερα τὸ πρόβλημα τῶν εἰσαγωγῶν πρώτων ὑλῶν. Ἐτσι, στὴν ἀρχὴ αὐτοῦ τοῦ χρόνου, ἡ κατὰ 6% αὔξηση τῆς οἰκονομίας προκάλεσε κρίση στὸ ἐξωτερικὸ ἐμπόριο καὶ τὶς πληρωμές. Στὰ μέσα Αὐγούστου αὐτοῦ τοῦ χρόνου τὸ Ἐθνικὸ Ἰνστιτούτο οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν μελετῶν, πρόβλεπε ὅτι πρὸς τὸ τέλος τοῦ χρόνου τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν θὰ φθάσῃ τὰ 500 ἑκατ. τουλάχιστον λίρες στερλίνες καὶ στὸν ἐπόμενο χρόνο ἄλλα 350 ἑκατομμύρια. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι στὸ τέλος τοῦ 1965 ἡ Μ. Βρετανία θὰ χρειάζεται, γιὰ νὰ καλύψῃ τὸ ἔλλειμμα, πιστώσεις ἴσες μὲ τὸ σύνολο σχεδὸν τῶν ἀποθεμάτων της σὲ χρυσό.

Σύμφωνα μὲ τὶς ἐπίσημες στατιστικὲς, ἀπὸ τὸ 1951 ὡς τὸ 1962 τὰ κέρδη τῶν ἐταιρειῶν ἔφθασαν ἀπὸ 4,1 στὰ 6,1 δισεκατομμ. στερλίνες, αὐξήθηκαν δηλαδὴ κατὰ 50%. Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1964, οἱ «Οἰκονομικοὶ Τάϊμς» ἔγραψαν πῶς στὸ πρῶτο ἑξάμηνο τοῦ 1964 τὰ κέρδη αὐξήθηκαν σὲ σχέση μὲ τὴν ἀντίστοιχη περίοδο τοῦ 1963, κατὰ 10% καὶ τὰ μερίσματα κατὰ 11,1%.

Ὁπαδὸς τῆς «ἀνάπτυξης χωρὶς πληθωρισμό», ἡ συντηρητικὴ κυβέρνησις ἤθελε νὰ ἀποφύγει τὸν κίνδυνο πληθωρισμοῦ μειώνοντας τὴν κατανάλωση. Τὸ 1961 ἐψήφισε τὴν ἀναστολὴ τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν καὶ ἐπέβαλε νέους ἑμμεσους φόρους. Ἀπ' τὸ 1952 ὡς τὸ 1962 ἡ ἀπόδοση τῶν ἑμμεσων φόρων ἔφθασε ἀπὸ 1,9 στὰ 3,3 δισ. στερλίνες. Στὴν ἴδια περίοδο, οἱ φόροι ποὺ πληρώθηκαν ἀπ' τὰ μονοπώλια ἀντίθετα μειώθηκαν κατὰ 10% περίπου.

Στὰ δέκα τρία χρόνια τῆς συντηρητι-

κῆς διακυβέρνησης, οἱ τιμές αὐξήθηκαν κατὰ 50% καὶ ἡ ἀγοραστικὴ δὴναμη τῆς στερλίνας μειώθηκε κατὰ τὸ ἓνα τρίτο.

Ἡ ἀνεργία ἀπειλεῖ τὸ Βρεττανὸ ἐργάτη. Ἡ μικρὴ μείωση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνέργων, τὸ καλοκαίρι τοῦ 1964, δὲν τὸν ἐφυσχάζει καθόλου. Εἶναι πράγματι γνωστό, πὼς οἱ Τόρρις δὲν ἐνδιαφέρονται καθόλου γιὰ τὴν πλήρη ἀπασχόληση. «Ἄν τὸ ποσοστὸ τῆς ἀνεργίας, ἔγραφε ὁ «Ὁμπιέρθερ», εἶναι κατώτερο ἀπὸ 1,5% (ποὺ σημαίνει 350.000 ἀνέργους), θὰ εἶναι ἀδύνατο νὰ ἀποφύγουμε, ἀκόμα κι' ἂν φυλακίσουμε ἄλλους τοὺς ἀπεργούς, τὴν αὐξηση τῶν ἀποδοχῶν».

Οἱ συντηρητικοὶ ἐπαίρονται ὅτι δημιούργησαν μιὰ «κοινωνία - Θεία πρόνοια». Ὅμως, ἀκόμα καὶ σύμφωνα μὲ τὶς ἐπίσημες στατιστικὲς, βρίσκονται, στὸν ἓνα ἀπὸ τοὺς πόλους αὐτῆς τῆς «κοινωνίας» 4.630.000 οἰκογένειες μὲ ἐβδομαδιαῖο εἰσόδημα κατώτερο ἀπὸ 5 στερλίνες, καὶ στὸν ἄλλο πόλο 20.000 οἰκογένειες μὲ ἐβδομαδιαῖο εἰσόδημα 200 — 400 στερλίνες καὶ 5.000 οἰκογένειες μὲ ἐβδομαδιαῖο εἰσόδημα πάνω ἀπὸ 400 στερλίνες.

Στὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ, ἡ συνέχιση τοῦ ψυχροῦ πολέμου καὶ τῶν ἀποικιακῶν περιπετειῶν, αὐξάνουν τὶς ἀνησυχίες τοῦ Βρεττανικοῦ λαοῦ γιὰ τὸ μέλλον του καὶ ἐπιβάλλουν βαρὺ φορτίο στὴν ἐθνικὴ οἰκονομία. Οἱ ἐπιδιώξεις, ποὺ δὲν παίρνουν ὑπ' ὄψη τους τὸν παγκόσμιον συσχετισμὸ τῶν δυνάμεων, ὁδηγοῦν στὴ δημιουργία ἐνὸς ὑπερτροφικοῦ στρατιωτικοῦ μηχανισμοῦ, ποὺ κόστισε τὸ 1963—64 τὸ ἀστρονομικὸ ποσὸ τῶν 1.999.000.000 στερλινῶν.

Ἐδῶ καὶ δυὸ χρόνια, ἡ πολιτικὴ τῶν συντηρητικῶν ὁδηγεῖ ἀπὸ ἀπογοήτευση σὲ ἀπογοήτευση τὸ ἐκλογικὸ σῶμα. Ἀπ' τὰ μέσα τοῦ 1963, ἡ κοινὴ γνώμη ἀπαιτεῖ τὴ διάλυση τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων καὶ τὴν προκήρυξη νέων ἐκλογῶν. Ἡ ἡγεσία τῶν Τόρριδων ἄρχισε μὲ τὴν ἀποπομπὴ τοῦ Μὰκ Μίλλαν. Σύγχρονα, θέλησε νὰ καθορίσει μιὰ ἡμερομηνία εὐνοϊκὴ ὅσο εἶναι δυνατόν γιὰ τὸ συντηρητικὸ κόμμα.

Φοβούμενη τὸ μέλλον, ἡ ἡγεσία τῶν συντηρητικῶν ἔσπασε ὅλα τὰ ρεκόρ. Τὸν Ἀπρίλιο ἀνήγγειλε πὼς οἱ ἐκλογὲς θὰ γίνουν τὸν Ὀκτώβριο. Αὐτὸ σημαίνει πὼς ἡ σημερινὴ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων θὰ εἶναι ἡ πρώτη ποὺ θὰ ἐξαντλήσει τὴν πενταετία.

Οἱ συντηρητικοὶ φαίνεται σὰν νὰ μὴν ἀπακλείουν τὴν περίπτωση μιᾶς ἥττας. Ἀλλὰ δὲν ἐγκαταλείπουν τὸν ἀγῶνα καὶ ἐπιδίδονται σὲ μιὰ ἐντονη δραστηριότητα, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ξανακερδίσουν τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος. 60 νομοσχέδια κατατέθηκαν στὴν τελευταία σύνοδο τῆς Βουλῆς. Σύμφωνα μὲ ἓνα πικρὸ ἀστεῖο μέλους τῆς κυβερνήσεως, οἱ Τόρρις «ψάχνουν γιὰ κορινθιακὴ σταφίδα γιὰ τὴν ἐκλογικὴ πουτίγκα».

Στοὺς κόλπους τῆς ὀλιγαρχίας τῶν συντηρητικῶν δημιουργεῖται μιὰ ομάδα, ποὺ ἔχει τὴ γνώμη πὼς ἡ ὥς τώρα πολιτικὴ ἀπέτυχε. Αὐτὴ τὴν κατάσταση ἐξέφρασε σὲ μιὰ σειρὰ ἄρθρων τὸ «Ταϊмс». Ὁ συγγραφέας τους, μὲ τὴν ὑπογραφὴ «Ὁ συντηρητικὸς», ἐκθειάζει «μιὰ ἀναθεώρηση τῆς φιλοσοφίας, τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς φρασεολογίας τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος, στὰ ζητήματα τῆς Κοινοπολιτείας, τῆς ἀμυνας καὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς».

Ὅμως, αὐτὸ τὸ πρόγραμμα μὲ τὶς ὑποσχέσεις δὲν προχωρεῖ πρὸ πέρα ἀπὸ μιὰ προσπάθεια νὰ ἀντικατασταθεῖ ἡ χρεωκοπημένη ἰδεολογία τοῦ ἀποικισμοῦ. Σύμφωνα μὲ τὸν «Συντηρητικὸ», ἔφθασε ἡ ὥρα γιὰ μιὰ «νεοαποικιακὴ πολιτικὴ», ποὺ θὰ μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίσει στὴ Μ. Βρετανία «ἐμπορικὴ καὶ πολιτικὴ ἐπίδραση στὶς μὴ κομμουνιστικὲς χώρες ἔξω ἀπ' τὴν Εὐρώπη καὶ τὴ Β. Ἀμερικὴ». Στὴν ἐσωτερικὴ πολιτικὴ, τὸ πρόγραμμα τοῦ «Συντηρητικοῦ» συνίσταται ἀπὸ πολλὲς φλυαρίες «γιὰ τὴ δημοκρατία τῆς ἀτομικῆς ἰδοκτησίας», τὸ «σχεδιασμὸ» καὶ «τὸν ἐκσυγχρονισμό». Ἡ ἐντύπωση ποὺ προκάλεσε αὐτὸ τὸ ἄρθρο ἔπεσε, ὅταν ὁ πρῶν ὑπουργὸς τῆς Δημοσίας Ὑγείας Πάουελλ μπήκε στὴ συζήτηση, υἱοθετώντας τὶς θέσεις τοῦ «Συντηρητικοῦ» κι' ἔτσι φάνηκε ποιᾶς τάξης τὰ συμφέροντα ὑποστηρίζει.

Εἶναι, ὡστόσο, ἀμφίβολο, ἂν ὁ δρόμος ποὺ χαράζει ὁ «Συντηρητικὸς» ὁδηγεῖ στὴν ἐνίσχυση τοῦ κόμματος. Ἡ κρίση τοῦ κόμματος τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων, δὲν εἶναι κρίση συνθημάτων καὶ μεθόδων ὁργανώσεως. Τὸ συντηρητικὸ κόμμα βρίσκεται σήμερα σὲ κατάσταση παρόμοια μὲ τὴν κατάσταση ἄλλων πολιτικῶν ὁργανισμῶν τῆς ἀστικῆς τάξεως, ποὺ εἶναι ἀνίκανοι νὰ συνειδητοποιήσουν τὶς ἀλλαγὲς τοῦ σύγχρονου κόσμου καὶ νὰ βγάλουν τὰ ἀντίστοιχα συμπεράσματα.

Ο ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΣ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΣΤΑ ΔΥΟ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΗΠΑ

Οἱ πολιτικοὶ ἀγῶνες στὶς ΗΠΑ διεξάγονται ἀνάμεσα στὶς ἀνταγωνιζόμενες ὁμάδες μεγάλων καπιταλιστῶν ἢ στοὺς ἀνθρώπους τους, ποὺ οἱ ἴδιοι εἶναι ἀσήμαντοι. Ἔτσι ἐξηγεῖται καὶ ἡ ταυτότητα

τῶν ἐπιδιώξεών τους. Ἐδῶ κι' ἓνα τέταρτο τοῦ αἰῶνα καὶ τὰ δυὸ κόμματα ἐξαρτῶνται ἐντελῶς ἀπὸ ὠρισμένες ὁμάδες μονοπωλιστῶν.

Ἄν καὶ τὸ Δημοκρατικὸ Κόμμα ἰσχυρί-

ζεται ότι έχει την υποστήριξη των συνδικάτων, μετά την κατάληψη της εξουσίας ούτε τα συμφέροντα των εργαζομένων παίρνονται υπ' όψη, ούτε επηρεάζουν τα συνδικάτα την πολιτική δραστηριότητα της κυβέρνησης. "Όλες οι κυβερνήσεις, ρεπουμπλικανικές ή δημοκρατικές, έφάρμοσαν την ίδια επιθετική και επεκτατική εξωτερική πολιτική.

Οι αλλαγές των τελευταίων χρόνων όφείλονται στις άποτυχίες της παλιάς πολιτικής, αποτέλεσμα της ενίσχυσης του σοσιαλισμού, της ανάπτυξης των έθνικοαπελευθερωτικών και φιλειρηνικών δυνάμεων, καθώς και της εξάπλωσης της κίνησης για τα δικαιώματα του πολίτου στην ίδια την Αμερική.

Η μιά άπ' τις καπιταλιστικές ομάδες επιδιώκει, για να επιζήσει, προνόμια στο έσωτερικό της χώρας και στο εξωτερικό. Η άλλη αντιτίθεται στην μεταβολή του συσχετισμού των δυνάμεων, αύξάνοντας την ύστερία και τον τυχοδιωκτισμό. Παραγνωρίζοντας την πραγματικότητα, δείχνει τέτοια τύφλωση, που επέτρεψε στους ρατσιστές του Νότου να ρίξουν τη χώρα στην έμφύλιο πόλεμο.

✱

Το Δημοκρατικό Κόμμα διευθύνονταν από ένα αρκετά άναμοιογενές έπιτελείο:

α) Τις μεγάλες εταιρείες της λεγόμενης «δεύτερης κλίμακας» της Ουώλλ Στρήτ (Μπράουν, Μπρόδερς - Χάρριμαν, Ντίλλον - Ρήντ, Λέμαν - Γκόλμαν, Σάξς),

β) τους μεγάλους γαιοκτήμονες του Νότου, τους εμπόρους και βιομήχανους βαμβακιού και καπνού,

γ) ώρισμένους βιομήχανους πετρελαίου του Τέξας, τους ιδιοκτήτες όρυχείων των Βραχωδών Όρέων, τους μεγάλους βιομήχανους και γαιοκτήμονες του Φάρ - Ουέστ,

δ) τους μεγάλους βιομήχανους της έλαφράς βιομηχανίας και της βιομηχανίας κατασκευών (και οι δυο κατηγορίες παρουνιάζουν κάποιο ένδιαφέρον για την αύξηση της αγοραστικής ικανότητας των μαζών).

ε) την καθολική Ιρλανδική και την Έβραϊκή αστική τάξη, αρκετά πλούσιες, αλλά όχι δεκτές στα άδυτα της Γουώλλ Στρήτ.

Αναμφίβολα, καμιά άπ' τις ομάδες αυτές δέν υποστηρίζει όμόφωνα τους δημοκράτες. Και έδω, τα συμφέροντα είναι διαφορετικά και συγκρούονται. Η έχρότητα αύτών των ομάδων άπέναντι στη Γουώλλ Στρήτ ήταν πάντοτε περιωρισμένη και σχετική, γιατί άλλα κεφάλαιά τους τις ένώνουν με την οικονομική ολιγαρχία και υφίστανται την εξάρτησή τους άπ' αύτί. Δέν τολμοούν και δέν θέλουν να ανταχθούν στα πανίσχυρα μονοπώλια.

"Όταν, συνεπώς, οι δημοκρατικοί βρί-

σκονται στην εξουσία, αφήνουν στη Γουώλλ Στρήτ τον έλεγχο της εξωτερικής πολιτικής και των στρατιωτικών υποθέσεων. Έτσι έξηγεΐται η «διακομματική» εξωτερική πολιτική, η συνέχιση της γραμμής "Άτσεσον, Ντάλλες, Ράσκ, ή τάση του Κέννεντυ να ακολουθήσει τη γραμμή Άϊζενχάουερ στην υπόθεση της Κούβας.

Η άπροσδόκητη ανάληψη της προεδρίας άπ' τον Τζόνσον προκάλεσε άναταραχή μέσα στο δημοκρατικό κόμμα. Άπόγονος πολλών γενεών πλουσίων γαιοκτημόνων πολιτικών του Τέξας και του Νότου, ό Τζόνσον άρχισε την πολιτική του καριέρα σαν αντιπρόσωπος των μεγάλων ιδιοκτητών πετρελαιοπηγών και γαιοκτημόνων του Τέξας. Ο πρώτος μεγάλος υποστηρικτής του ήταν κάποιος Κλέμπεργκ, ιδιοκτήτης καλοσσιαίου ράντσου. Κατά τις έφημερίδες, ένας άπό τους τέσσερις πιό στενούς φίλους του Τζόνσον είναι ό Χέρμαν Μπράουν, μεγάλος έπιχειρηματίας οίκοδομών, που έχει επενδύσει τεράστια κεφάλαια στους άγωγούς φωταερίου.

Στην Ουάσιγκτων, ό Τζόνσον συνήψε σχέσεις με τους φιλικούς προς το Δημοκρατικό Κόμμα κύκλους της Γουώλλ Στρήτ. Υστερα απέκτησε ένα ραδιοφωνικό πουπό και ένα κέντρο τηλεόρασεως στο Τέξας και ήρθε σ' έπαφή με τις μεγάλες ένθνικές εταιρείες του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης, που έλέγχονται άπό την Γουώλλ Στρήτ. Πιστεύεται ότι ό Τζόνσον συνδέθηκε με δεσμούς, ιδιαίτερα στενούς, με τη φίρμα Λέμαν Μπρόδερς.

Έδω και πολλά χρόνια, έχει σαν οικονομικό του σύμβολο τον Έντβιν Γουάϊεσλ, κύριο μέτοχο του νομικού γραφείου Σίμψον, Θάπσερ και Μπάρτλεττ, που παρακολουθεί τις υποθέσεις της φίρμας Λέμαν Μπρόδερς. Στην Ουάσιγκτων έχει σαν στενό πολιτικό του σύμβολο τον Άμπε Φόρτας, διευθυντή μιās άλυσσίδας μεγάλων καταστημάτων, που ανήκουν στην ομάδα Λέμαν.

Ο Ρόμπερτ Άντερσον, ένας άπό τους πιό παλιούς φίλους του Τζόνσον, είχε άλλοτε, όπως και ό Τζόνσον, την υποστήριξη του Κλέμπεργκ. Ήταν ύπουργός Οικονομικών επί Άϊζενχάουερ. Τώρα έχει τις υποθέσεις του στην Γουώλλ Στρήτ και είναι μέτοχος της εταιρείας Κάρλ Λόεμπ Ρόουντς και Κόμπανυ. Η εταιρεία αύτη έχει παράλληλα και κοινά συμφέροντα με τη φίρμα Λέμαν.

Η Λέμαν Μπρόδερς (έπενδύσεις στην έλαφρά βιομηχανία, στα θεάματα και στο λιανικό έμπόριο) άπλωσε τη δραστηριότητά της ύστερα άπ' τον πόλεμο. Όλο και περισσότερες μετοχές συγκεντρώνονται άπό χρόνο σε χρόνο στα χέρια της. Δείχνει μεγάλο ένδιαφέρον για τα πετρέλαια του Τέξας και της Καλιφόρνιας και έχει δημιουργήσει δεσμούς με το μεγάλο κεφάλαιο αύτών των δύο Πολιτειών. Έχει

επίσης δημιουργήσει δεσμούς με τις επιχειρήσεις έξοπλισμών. Έδω και πολύν καιρό, σε συνεργασία με τα μονοπώλια Σπέρρυ Ράντ και Τζένεραλ Ντυνάμικς, παίζει σοβαρό ρόλο σε πολλές καινούργιες επιχειρήσεις έξοπλισμών και ηλεκτρονικής. Στο έξωτερικό, η Λέμαν Μπρόδερς και η Λόεμπ Ρόουντς είχαν μεγάλες ζημιές με την απώλεια της επενδύσεώς τους στην Κουβανική ζάχαρη. Η Λόεμπ απ' την κυβέρνηση Φροντίζι στην Αργεντινή. Έχει επίσης επιχειρήσεις δημοσίων υπηρεσιών στη Λατινική Αμερική και είναι μέτοχος στην Πανλατινοαμερικανική Τράπεζα Ανάπτυξης. Οι δεσμοί αυτοί φωτίζουν ώρισμένες όψεις της πολιτικής της κυβέρνησης Τζόνσον στη Λατινική Αμερική.

Η προσωπική περιουσία του Τζόνσον και της γυναίκας του (9 εκατομμύρια δολάρια περίπου) δεν συγκρίνεται με την περιουσία της οικογένειας Κέννεντυ. Αλλά ο Τζόνσον έχει ανάμεσα στον κόσμο των υποθέσεων τη φήμη ενός ειλικρινούς πολιτικού υπαλλήλου με πνεύμα καθυστερημένο. Ο Ζόζεφ Κέννεντυ, ο πατέρας του δολοφονημένου προέδρου, πέρασε, παρά τα αμύθητα πλούτη του, σαν «μονόλυκος». Για την олиγαρχία, τα παιδιά του δεν είναι ασφαλείς πολιτικές αξίες.

Συνεπώς, αν το μεγάλο κεφάλαιο υποστηρίζει πιο πλατειά και πιο άνοιχτα τον Τζόνσον, παρά τον Κέννεντυ, είναι γιατί υπάρχουν προσωπικοί δεσμοί μαζί του και του έχει πιο μεγάλη εμπιστοσύνη. Ο Χένρυ Φόρντ, υποστηρικτής οικονομικός των Ρεπουμπλικάνων, δήλωσε έδω και λίγον καιρό, πως θα υποστηρίξει την υποψηφιότητα του Τζόνσον. Δεν αποκλείεται, ύστερα απ' την εκλογή του Γκολντγουότερ σαν υποψηφίου του Ρεπουμπλικανικού κόμματος, να ακολουθήσουν το παράδειγμα του Φόρντ και άλλοι μεγάλοι καπιταλιστές. Το μέλλον θα δείξει ως ποιο σημείο είναι όριστική αυτή η ανακατάταξη των οικονομικών δυνάμεων, που ελέγχουν το Δημοκρατικό Κόμμα.

✱

Επί είκοσι χρόνια, δυο ανταγωνιζόμενες ομάδες διεκδικούν τον έλεγχο του Ρεπουμπλικανικού κόμματος. Οι οικονομικοί παράγοντες της Γουώλλ Στρήτ και της Καλιφόρνιας δημιούργησαν τη «φιλελεύθερη» και «διεθνιστική» πτέρυγα του κόμματος. Οι ομάδες του Σικάγου και του Κλήβελαντ, τη «συντηρητική» και «απομονωτική» πτέρυγα. Τα εισαγωγικά έδω βρίσκονται ακριβώς στη θέση τους. Οι άνθρωποι της Γουώλλ Στρήτ είναι υπέρ της επιβολής περισσότερων φόρων και υπέρ της επέμβασης του κράτους προς όφελός των στον οικονομικό τομέα. Όσο για το «διεθνισμό» τους, πιο σωστό θα ή-

ταν να λέγονταν «έπεμβατισμός». Έχοντας δισεκατομμύρια δολάρια επενδεδυμένα στο έξωτερικό, ενδιαφέρονται, περισσότερο απ' τον καθένα, για την πολιτική της επίθεσης και του νεοαποικισμού.

Η τάση «Μίντλ Ουέστ» υποστήριζε πως το κόμμα έπρεπε να ασχοληθεί πιο δραστήρια με την κατάπιξη των συνδικάτων, να πάψει να ενδιαφέρεται για τη «βοήθεια» προς το έξωτερικό και, στον τομέα της έξωτερικής πολιτικής, να ολοκληρωθεί τις θέσεις του υπερεξοπλισμένου «αμερικανικού φρουρίου».

Ύστερα από πολλοές συνελεύσεις του κόμματος, η Γουώλλ Στρήτ πέτυχε μια ήττα της τάσης. Ωστόσο, η πιο μεγάλη δύναμη των ρεπουμπλικάνων στο Κογκρέσσο ανήκει ακόμα στην τάση αυτή. Όμως ύστερα από την ήττα του Νίξον το 1960, η επ'δρασή της στο έξωτερικό του κόμματος κατά ένα μεγάλο μέρος απροκαταστάθηκε.

Στο μεταξύ, τα πολιτικά και οικονομικά ρεύματα άλλαξαν το χαρακτήρα της «συντηρητικής» πτέρυγας του κόμματος:

α) Η πάλι των Νέγρων υπεχρέωσε την οικονομική ολιγαρχία, — μαζί και η διεθνής κατάσταση — να κάνει παραχωρήσεις και να αποφύγει μια σκληρή καταπίεση. Όμως, οι νότιοι αντιτίθενται σ' αυτή την πολιτική, ελπίζοντας προφανώς να ξεπεράσουν τους νοτιοαφρικανούς ρατσιστές.

β) Οι πρόσφατες διεθνείς εξελίξεις υπεχρέωσαν ώρισμένες ομάδες της Γουώλλ Στρήτ να υπακούσουν στο ένστικτο της αυτοσυντήρησης. Τμηματικά παραιτούνται από το όνειρο μιας παγκόσμιας ηγεμονίας και εύνοούν συμφωνίες με τη Σοβιετική Ένωση σε δευτερεύοντα σημεία της πολιτικής της διεθνούς ύφεσης. Όμως αυτό δεν εμποδίζει την πολιτική της Αμερικής για να είναι σχιζοφρενική. Η προπαγάνδα του ψυχρού πολέμου και του αντικαμμουνισμού συνεχίζεται.

γ) Το Φάρ - Ουέστ και το Σούντ - Ουέστ ασκούν μια αύξανόμενη επίδραση στην πολιτική της χώρας, γιατί αύξάνεται γρήγορα ο πληθυσμός τους και ο ρόλος της οίκονομίας τους. Η Καλιφόρνια είναι σήμερα η πιο μεγάλη, από άποψη πληθυσμού, πολιτεία των ΗΠΑ. Το Ντάλλας έχει ήδη ξεπεράσει τα από παράδοση οικονομικά κέντρα, όπως ήταν η Βοστώνη και η Φιλαδέλφεια.

Η αύξανόμενη δύναμη αυτής της ζώνης εκφράστηκε με την εκλογή του Νίξον σαν αντιπροέδρου το 1952 και σαν υποψηφίου προέδρου το 1960. Τρεις ομάδες — οι αντιδραστικοί του Μίντλ Ουέστ, η ολιγαρχία των νοτίων και τα μεγάλα συγκροτήματα του πετρελαίου και των έξοπλισμών των Δυτικών Πολιτειών — συνεργάζονται και συγκροτούν την «συντηρητική» πτέρυγα των Ρεπουμπλικάνων κι

αὐτὴ ἡ συνεργασία τὴ δυναμώνει καὶ τῆς δίνει ἔντονο ρατσιστικὸ χρῶμα.

Αὐτῶν τῶν ομάδων ὑποψήφιοι εἶναι ὁ Γκολντγουώτερ. Ὁφείλει τὴν ὑποψηφιότητά του στὸ ἐπιθετικὰ ἀντιδραστικὸ πρόγραμμά του, στὴν προσωπικότητά του τοῦ ἀστοῦ «τῆς μικρῆς πόλης», στὸ βαθμὸ ποὺ εἶχε στὸ γενικὸ ἐπιτελεῖο καὶ στὶς προσωπικὲς του σχέσεις μὲ σοβαροὺς μιλιταριστικοὺς παράγοντες.

Ἀποκαλοῦν τὸν Γκολντγουώτερ βασιλῆα τῶν μεγάλων καταστημάτων. Ἀλλὰ τὸ 1962 τὰ καταστήματα πουλήθηκαν στὴν Ἀσσοσιέϊτεντ Ντράϊ Γκουντς τῆς ομάδας Λέμαν. Σὲ λιγώτερο ἀπὸ δέκα χρόνια, τὰ συμφέροντα τῆς οἰκογενείας Γκολντγουώτερ συγκεντρώθηκαν στὴν Βάλεϊ Νάστουαλ Μπάνκ, ποὺ ὀφείλει τὴν ἀνάπτυξή της στὴν πολεμικὴ βιομηχανία τῆς Ἀριζόνα καὶ ποὺ τὰ κεφάλαιά της ἀπὸ 415 ἑκατ. δολλάρια τὸ 1953 ἔφθασαν τὰ 910 ἑκατ. δολλάρια τὸ 1962. Ἡ ἐταιρεία Μπίμσον - Γκολντγουώτερ ἐλέγχει ἐπίσης καὶ τὴν Ἀριζόνα Μπάνκ, ποὺ τὰ κεφάλαιά της ἀνέρχονται σὲ 206 ἑκατ. δολλάρια, καθὼς καὶ μερικὲς μικρὲς ἐταιρεῖες χαλκοῦ καὶ σιδήρου.

Ὁ Γκολντγουώτερ πέτυχε νὰ σταματήσουν οἱ νίκες τῆς Γουώλλ Στρήτ στὶς συνελεύσεις τοῦ ρεπουμπλικανικοῦ κόμματος. Διάφοροι παράγοντες ἔπαιξαν τὸ ρόλο τους, ἀπ' τοὺς ὁποίους ὁ βασικὸς ἦταν οἱ ἀντιθέσεις ἀνάμεσα στοὺς ἀρχηγούς τῆς «φιλελεύθερης» ομάδας. Χωρὶς φυσικὰ νὰ παραγνωρίζεται καὶ ὁ ρόλος τοῦ χρήματος. Ὁ Ροκφέλλερ, π.χ., διέθεσε τρία ἑκατ. δολλάρια στὴν ἐκλογικὴ καμπάνια κι' αὐτὸ ἐπέδρασε ἀποφασιστικὰ στὴν ἐκλογή τοῦ Γκολντγουώτερ σὰν ὑποψηφίου στὸ Σὰν Φραντσίσκο.

Τὸ Μίντλ Οὐέστ ὑποστήριξε, ὅπως ἦταν φυσικόν, τὸν Γκολντγουώτερ. Ἀλλὰ τὸν πιὸ μεγάλο ρόλο ἔπαιξαν οἱ ἑξαλλοὶ καπιταλιστὲς, ἰδιαίτερα οἱ ρατσιστὲς τοῦ Νότου καὶ οἱ βασιλιάδες τοῦ πετρελαίου καὶ τῶν ἐξοπλισμῶν τῶν Νοτιοδυτικῶν Πολιτειῶν. Στὴ συνέλευση τοῦ Σὰν Φραν-

τσίσκο, ὁ Γκολντγουώτερ ὑποστηρίχθηκε ἀπ' τοὺς συντηρητικοὺς, ποὺ τὸ 1952 ψήφισαν ὑπὲρ τοῦ Τάφτ, ἀπ' ὅλους τοὺς ἑξαλλους, ἀπὸ σοβαρὲς πολιτικὲς ομάδες τοῦ Νότου καὶ τῆς Δύσης καί, ἀκόμα κι' ἀπὸ ὠρισμένα στοιχεῖα τῆς Γουώλλ Στρήτ, ποὺ ἄλλοτε ἦταν ἐναντίον τοῦ Τάφτ.

Ἄν καὶ ὁ Ροκφέλλερ καὶ οἱ ἄλλες οἰκονομικὲς προσωπικότητες τῆς Γουώλλ Στρήτ κατηγορήσαν τὶς δηλώσεις τοῦ Γκολντγουώτερ, εἶναι πιθανὸ ὅτι οἱ πιὸ πολλοὶ ὑποτάχθηκαν καί, στὰ λόγια τουλάχιστον, ὑποστηρίζουν τὸν ὑποψήφιο τῶν Ρεπουμπλικάνων. Μένει νὰ δοῦμε ἂν ὡς τὸ Νοέμβριο δὲν θὰ ὀπισθοχωρήσουν, ἀρνούμενοι τὴν οἰκονομικὴ τους ὑποστήριξη.

Τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ κύκλοι αὐτοὶ δὲν παίρνουν θέση ἀνοιχτὰ ἐναντίον τοῦ Γκολντγουώτερ δὲν ἐξηγεῖται μονάχα ἀπ' τὴν ἐπιθυμία τους νὰ «διατηρήσουν τὴν ἐνότητα τοῦ κόμματος». Ἡ Γερμανικὴ ἀστικὴ τάξη κρατοῦσε τὸν Χίτλερ σὰν ἐφεδρεία καὶ τὸν χρησιμοποιοῦσε σὰν ρόπαλο γιὰ νὰ σπρώχνει πρὸς τὰ δεξιὰ τὴ συντηρητικὴ ἀστικὴ τάξη καὶ τοὺς πολιτικοὺς τῆς σοσιαλδημοκρατίας. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο δημιούργησε εὐνοϊκὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἄνοδο τοῦ φασισμού, ὅταν τὸ ἔκρινε σκόπιμο.

Ἔτσι, βασικά, ἐξηγεῖται ἡ στάση τῶν κυρίων ομάδων τῆς Γουώλλ Στρήτ ἀπέναντι στοὺς ἑξαλλους. Τὰ ρεαλιστικὰ μυαλὰ δὲν εἶναι σίγουρα, πῶς ὁ Γκολντγουώτερ δὲν θὰ τοὺς ρίξει σὲ μιὰ θερμοπυρηνικὴ καταστροφή. Τὸ παράδειγμα τοῦ Φόρντ θὰ μπορούσε νὰ ἀκολουθηθεῖ καὶ ἀπὸ ἄλλους μονοπωλιστὲς, ποὺ φοβοῦνται τὸν Γκολντγουώτερ ἢ θὰ ἤθελαν νὰ συγκεντρωθοῦν γύρω ἀπ' τὸν Τζόνσον, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν στρατιωτικὲς παραγγελίες καὶ ἄλλα πλεονεκτήματα ἀπ' τὴ μελλοντικὴ του κυβέρνησις.

Ἀλλὰ, μέσα στὰ πλαίσια ἐνὸς εὐρυτέρου σχεδίου, ἡ Γουώλλ Στρήτ μπορεῖ νὰ μὴ θεωρεῖ τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ Γκολντγουώτερ σὰν μιὰ συμφορά. Μπορεῖ ἀπὸ τώρα νὰ ἐκμεταλλευθεῖ αὐτὴ τὴν ὑποψηφιότητα γιὰ νὰ ὑποχρεώσει τὴν κυβέρνησις Τζόνσον πρὸς μιὰ δεξιὰ πολιτικὴ.